

УДК 332.122:331.5 (477)

Мінін Владислав Сергійович

аспірант кафедри управління персоналом та економіки праці,
Одеський національний економічний університет (Україна)

РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ

JEL classification: J480; H100

Ефективне співвідношення попиту та пропозиції на ринку праці та високий рівень зайнятості населення є дуже важливими критеріями для кожної країни, адже від результативності праці населення залежить який буде розмір ВВП держави, що буде обумовлювати чи зростає економіка країни чи ні.

Окрім цього, через те, що Україна раніше була у складі СРСР, кожній області України властива нерациональна територіально-галузева структура, тобто регіони нашої країни мають вузьку спеціалізацію в тій чи іншій галузі. Це обумовлює те, що в кожній частині нашої країни на регіональних ринках праці існує різна ситуація щодо зайнятості. Рівень безробіття по областях України наведено на рис. 1.

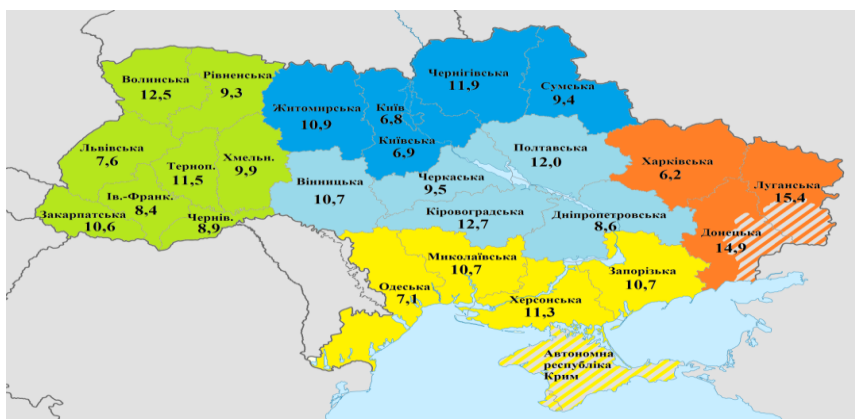

Рис. 1. Рівень безробіття населення (за методологією МОП) по регіонах України у 2020 році
Джерело: складено автором за даними [1]

Різниця між показниками безробіття в областях України вказує на неоднорідне співвідношення попиту та пропозиції на ринку праці різних областей. Така різна ситуація обумовлена:

- нерівномірним процесом розвитку ринку праці;
- різним економічним розвитком регіонів;
- неоднорідністю і різноякісністю трудових послуг, що надаються;
- диференціацію доходів працівників однієї професії.

Розподіл областей України за територіальним критерієм є умовним. Неможливо визначити єдині характеристики ринків праці, які притаманні певним областям в тій чи іншій частині країни, адже кожна область відрізняється від іншої, як якісною складовою населення, так і економічним розвитком та галузевою спрямованістю. Проте, завдяки історичним моментам в історії України, кожна область нашої країни доволі сильно відрізняється. Відповідно до цього відрізняються і регіональні ринки праці та структура зайнятості в кожній області. Тому, можна навести схожі моменти, що об'єднують певні області України.

Складна ситуація існує на сході України. Окрім збройного конфлікту, що почався в 2014 році, в 2020 році ситуація щодо зайнятості населення суттєво погіршилася. Рівень безробіття в Донецькій та Луганській областях зріс до 14,9% та 15,4%. Станом на 2020 рік, це найвищі показники в Україні, що свідчить про високу вразливість працездатного населення цих регіонів. Ситуація із зайнятістю населення в Донецькій та Луганській областях є складною, існує проблема територіального та професійно-кваліфікаційного розходження попиту та пропозиції на робочу силу [2].

На відміну від східних областей, дещо інша специфічна ситуація існує в західних областях. Системі регулювання ринку праці в західних регіонах України не властиві превентивні та проактивні заходи регулювання, спрямовані на запровадження ефективних економічних та організаційно-правових механізмів продуктивної зайнятості населення, створення нових робочих місць, вирішення проблем «човникової» торгівлі, підвищення конкурентоспроможності робочої сили, запровадження ефективного діалогу щодо підвищення ефективності функціонування ринку праці на прикордонних територіях [3, с. 51].

Високий рівень безробіття в регіонах центральної та західної України обумовлює високу трудову міграцію населення. Через пандемію коронавірусу, сучасний міграційний процес в Україні набув особливої тенденції до збільшення обсягів переміщень працездатних громадян між регіонами. Міграція потребує регулювання з боку державних структур, інакше вона трансформується в некеровану соціальну систему, що несе економічні збитки. Загальновідомо, що міграційна система, яка стихійно народжується і розвивається, може набути небажаних стабільних параметрів і тенденцій, конкретного змісту та певної спрямованості, які призводять до негативних наслідків [4].

Задля покращення ситуації на регіональних ринках праці необхідно:

- створення програми розвитку регіону, яка б передбачала регіональні особливості ринку праці;
- розвиток ринку робочих місць, що передбачає їх збереження та оновлення відповідно до основних перспективних напрямів розвитку регіонів;
- професійне навчання та перенавчання безробітних на ті професії або спеціальності, попит на які на місцевому ринку праці є недостатнім для забезпечення їх працевлаштування у повному обсязі;
- міжрегіональне співробітництво з питань регулювання потоків робочої сили;
- розвиток партнерства у сфері зайнятості між підприємствами та органами місцевої влади.

Наведені шляхи покращення ситуації на регіональних ринках праці мають бути введені у найближчій часі задля поліпшення загальної ситуації на українському ринку праці.

Таким чином, для урегулювання проблем щодо сфери зайнятості будь-якої області України, необхідно щоб держава застосовувала комплекс заходів та дій, які направлені на зменшення рівня безробіття. При застосуванні ефективних заходів щодо регулювання певного регіонального ринку праці необхідно визначити систему загроз та обмежень, що відповідають цьому регіону, конкурентні переваги та відмінності одного регіону від іншого.

Література

1. Рівень безробіття населення (за методологією МОП) по регіонах / Державна служба статистики України : сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2009/gr/reg/reg_u/arh_rbn_u.htm (дата звернення: 07.05.2021).
2. Кабаченко Г. С. Дослідження регіональних особливостей регулювання ринку праці України. Економіка і організація управління : зб. наук. праць. 2016. № 3 (23). С. 390–398.
3. Ляш О. Механізми та інструменти регулювання ринку праці у прикордонних районах західних регіонів України. Журнал Європейської економіки. 2014. Т. 13. Вип. 1. С. 51–67.
4. Супрунова І. В., Малинівська Н. В., Гвоздь С. О. Державне регулювання безробіття та міграційних процесів (на прикладі Житомирської області). Економіка, управління та адміністрування. 2019. № 3. С. 201–210.

УДК 331.5-053.81:316.32

Никифорова Валерій Григорович

д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом і економіки праці,
Одеський національний економічний університет (Україна)

ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ МОЛОДІ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ГЛОБАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

JEL classification: E240; J210

Швидкість та непередбачуваність змін, що відбуваються у глобальному середовищі сприяють виникненню безлічі трансформацій у соціально-економічних відносинах, у тому числі